

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«I) Κύρωση της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Βίας κατά των γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας και προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας, II) Ενσωμάτωση της 2005/214/ΔΕΥ απόφασης-πλαίσιο, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση-πλαίσιο 2009/299/ΔΕΥ, σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης επί χρηματικών ποινών και III) Άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και λοιπές διατάξεις»

I. Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Το νομοσχέδιο υπό τον τίτλο «I) Κύρωση της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Βίας κατά των γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας και προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας, II) Ενσωμάτωση της 2005/214/ΔΕΥ απόφασης-πλαίσιο, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση-πλαίσιο 2009/299/ΔΕΥ, σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης επί χρηματικών ποινών και III) Άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και λοιπές διατάξεις» όπως διαμορφώθηκε από τη Διαρκή Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης και την Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, αποτελείται από τρία μέρη και 37 άρθρα.

Το πρώτο μέρος περιλαμβάνει την κύρωση της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Βίας κατά των γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας καθώς και την προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας.

Με το άρθρο 1 κυρώνεται η ανωτέρω Σύμβαση, και με το άρθρο 2 επέρχονται τροποποιήσεις στον Ποινικό Κώδικα. Ειδικότερα:

α) τροποποιούνται τα άρθρα 79 (δικαστική επιμέτρηση της ποινής), 323 Α (εμπορία ανθρώπων) και 339 (αποπλάνηση παιδιών) του Ποινικού Κώδικα

β) προστίθεται παρ. 3 στο άρθρο 333 (απειλή), και ποινικοποιείται η «μη εμφανής παρακολούθηση ή παρενόχληση» («stalking»)

γ) προστίθεται νέο άρθρο 315 Β στον Ποινικό Κώδικα και ποινικοποιείται η παρότρυνση γυναίκας να υποβληθεί σε ακρωτηριασμό των γεννητικών οργάνων, καθώς και η δημόσια πρόκληση ή διέγερση στην πράξη αυτή.

Περαιτέρω, το άρθρο 3 τροποποιεί διατάξεις του ν. 3500/2006 για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας και, ειδικότερα, τα άρθρα 1, 11, 16 και 18, ώστε να εναρμονίζονται με τη κυρούμενη σύμβαση.

Το άρθρο 4 τροποποιεί τα εξής νομοθετήματα:

α) τον ν. 3811/2009 για την αποζημίωση των θυμάτων συγκεκριμένων εγκληματικών πράξεων,

β) τον ν. 2168/1993, ώστε να μην χορηγούνται οι προβλεπόμενες άδειες σε όσους διώκονται ή έχουν καταδικασθεί για τα εγκλήματα του ν. 3500/2006

γ) τον ν. 3907/2011 για την απαγόρευση επιστροφής αλλοδαπών - θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας και τον ν. 4251/2014 (Κώδικας Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης)

γ) το π.δ. 141/2017 (Α' 180), και επανακαθορίζονται οι αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Δημιουργίας Προτύπων και Παρακολούθησης Πολιτικών Ισότητας των Φύλων του υπουργείου Εσωτερικών.

Τέλος, το άρθρο 5 περιλαμβάνει επιφύλαξη σχετικά με τη Σύμβαση.

Το δεύτερο μέρος του σχεδίου νόμου περιλαμβάνει την ενσωμάτωση της 2005/214/ΔΕΥ απόφασης-πλαίσιο, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση-πλαίσιο 2009/299/ΔΕΥ, σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης επί χρηματικών ποινών.

Στα άρθρα 6 και 7 παρατίθενται ορισμοί των βασικών εννοιών και καθορίζεται το πεδίο εφαρμογής της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης. Τα άρθρα 8 και 9 αφορούν στον ορισμό και τον ρόλο της Κεντρικής Αρχής και των αρμόδιων δικαστικών αρχών, αντιστοίχως. Το άρθρο 10 αφορά στη διαβίβαση των αποφάσεων επιβολής χρηματικών ποινών, και το άρθρο 11 στο περιεχόμενο και τον τύπο του πιστοποιητικού που συμπληρώνεται από την αρμόδια αρχή του κράτους έκδοσης. Με το άρθρο 12 ορίζεται ότι η αρχή εκτέλεσης πρέπει να λαμβάνει, χωρίς υπαίτια καθυστέρηση, τα αναγκαία μέτρα για την εκτέλεση των ανωτέρω αποφάσεων. Οι λόγοι μη αναγνώρισης ή μη εκτέλεσης περιλαμβάνονται στο άρθρο 13, και ζητήματα προσδιορισμού του κατα-

βλητέου ποσού, στο άρθρο 14. Το άρθρο 15 ρυθμίζει τη διαδικασία εκτέλεσης της απόφασης, παραπέμποντας και σε διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, και το άρθρο 16, περιπτώσεις διακοπής εκτέλεσης απόφασης. Τυχόν περιπτώσεις χάρης ή μετριασμού ποινής περιλαμβάνονται στο άρθρο 17. Με το άρθρο 18 ρυθμίζονται ζητήματα διάθεσης των ποσών που προέρχονται από την εκτέλεση αποφάσεων επιβολής χρηματικής ποινής. Το άρθρο 19 θεσπίζει υποχρέωση ενημέρωσης του κράτους έκδοσης από την αρχή εκτέλεσης για ορισμένα ζητήματα που αφορούν στην εκτέλεση της απόφασης. Οι συνέπειες της διαβίβασης απόφασης για το κράτος έκδοσης περιλαμβάνονται στο άρθρο 20. Προβλέπεται, επίσης, στο άρθρο 21, ότι το πιστοποιητικό που εκδίδεται θα πρέπει να μεταφράζεται στην ελληνική γλώσσα. Ζητήματα σχετικά με τυχόν έξοδα αλλά και η σχέση του παρόντος με άλλες συμφωνίες και διακανονισμούς ρυθμίζονται στα άρθρα 22 και 23 αντίστοιχως.

Το τρίτο μέρος του σχεδίου νόμου εισάγει τροποποιήσεις νομοθετημάτων.

Το άρθρο 24, καταρχάς, περιλαμβάνει τροποποιήσεις του ν. 3663/2008 σχετικώς με ζητήματα αρμοδιοτήτων και υπηρεσιακής κατάστασης του εθνικού μέλους και τη διεύρυνση των εγκλημάτων για τα οποία μπορεί να συσταθεί κοινή ομάδα έρευνας.

Διατάξεις που αφορούν στην ποινική δικαιοσύνη τροποποιούνται με το άρθρο 25. Ειδικότερα, οι αλλαγές αφορούν στο άρθρο 483 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (δικαίωμα του Εισαγγελέα Αρείου Πάγου να ζητά αναίρεση βουλευμάτων με τα οποία τα δικαστικά συμβούλια αποφαινόμενα αμετακλήτως) καθώς και στους νόμους 2225/1994 (άρση απορρήτου επικοινωνιών), 4002/2011 (περί περάτωσης της κύριας ανάκρισης στα κακουργήματα περί τα παίγνια) και 4440/2016 (εξαίρεση από την κείμενη νομοθεσία των αποσπάσεων ή μετατάξεων προσωπικού στο γραφείο ειδικών εμπειρογνομόνων του Εισαγγελέα Εγκλημάτων Διαφθοράς).

Το άρθρο 26 τροποποιεί τον ν. 3689/2008 περί παράτασης της απόσπασης υπαλλήλων της Μονάδας Διαχείρισης του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης στην Εθνική Σχολή Δικαστών

Το άρθρο 27 αφορά στους νόμους 4512/2018 σχετικώς με τις μετατάξεις υπαλλήλων υποθηκοφυλακείων και κτηματολογικών γραφείων και 4509/2017 σχετικώς με μέτρα θεραπείας ατόμων που απαλλάσσονται από την ποινή λόγω ψυχικής ή νοητικής διαταραχής.

Το άρθρο 28 περιλαμβάνει διατάξεις που αφορούν στον καθορισμό αμοιβών δικηγόρων και συμβολαιογράφων στα συναινετικά διαζύγια, και το άρθρο 29 διατάξεις σχετικές με το Ελεγκτικό Συνέδριο.

Το άρθρο 30 ρυθμίζει την επιδότηση φοίτησης υπαλλήλων των Καταστημάτων Κράτησης στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

Τα άρθρα 31-36 περιέχουν τροποποιήσεις του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας, την κρατική χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων, τις διαδικασίες κινητικότητας των υπαλλήλων του δημοσίου τομέα, ζητήματα που αφορούν το έργο «ΣΥΖΕΥΞΙΣ».

Το άρθρο 37 ορίζει την έναρξη ισχύος του νόμου.

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί του άρθρου 2 παρ. 2

Στο άρθρο 2 παρ. 2 του νσχ προτείνεται να προστεθεί νέο άρθρο 315 Β στον Ποινικό Κώδικα, με το οποίο να τιμωρείται η πρόκληση ή παρότρυνση γυναίκας να υποβληθεί σε ακρωτηριασμό των γεννητικών οργάνων καθώς και η δημόσια πρόκληση ή διέγερση στην πράξη αυτή. Εν προκειμένω, επειδή το άρθρο 38 της κυρούμενης σύμβασης αναφέρει τους λατινικούς όρους *labia majora*, *labia minora*, *clitoris* (συμφώνως με τη μετάφραση στην ελληνική του άρθρου 38, «μεγάλων ή μικρών αιδοϊκών χειλέων, κλειτορίδα»), θα ήταν νομοτεχνικά ακριβέστερο να αντικατασταθεί η φράση «γεννητικών οργάνων» από τη φράση «εξωτερικών γεννητικών οργάνων».

2. Επί του άρθρου 2 παρ. 4

Διά του άρθρου 2 παρ. 4 εισάγεται νέα διάταξη στο άρθρο 333 Ποινικού Κώδικα, συμφώνως με την οποία τιμωρείται η συμπεριφορά που διεθνώς καλείται «stalking» («μη εμφανής παρακολούθηση ή παρενόχληση» κατά μετάφραση στην ελληνική του κειμένου της σύμβασης) προσαρμόζοντας την ελληνική νομοθεσία στο άρθρο 34 της κυρούμενης σύμβασης. Επειδή, εν προκειμένω, στοιχείο της υπό κρίση συμπεριφοράς είναι «η επαναλαμβανόμενη απειλητική συμπεριφορά», θα ήταν νομοτεχνικώς ορθότερο να αντικατασταθεί η φράση «επιδίωξη διαρκούς επαφής» από τη φράση «συνεχή επιδίωξη επαφής».

3. Επί του άρθρου 26 παρ. 10

Με το άρθρο 26 παρ. 10 τροποποιείται το άρθρο 13 του ν. 3663/2008 και διευρύνονται τα εγκλήματα για τη διερεύνηση των οποίων μπορεί να συσταθεί κοινή ομάδα έρευνας σε όλα εκείνα για τα οποία μπορούν να ανταλλαγούν πληροφορίες και δεδομένα για τη διερεύνηση εγκλημάτων. Δοθέντος ότι η λειτουργία κοινής ομάδας έρευνας στο έδαφος κράτους μέλους προϋποθέτει τη σύμπραξη αποσπασμένων μελών από άλλα κράτη μέλη, ο διασυνωριακός χαρακτήρας των υπό διερεύνηση εγκλημάτων, σε συνδυασμό

με τη διαπίστωση ότι οι εν λόγω αξιόποινες πράξεις δεν είναι δυνατόν να διερευνηθούν αποτελεσματικώς από ένα κράτος μέλος, αποτελούν εκ των ουκ άνευ προϋποθέσεις για τη σύσταση και λειτουργία κοινής ομάδας έρευνας.

Αθήνα, 28.3.2018

Η Εισηγήτρια
Αθανασία Διονυσοπούλου
Επιστημονική Συνεργάτις
Επίκουρη Καθηγήτρια Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρηγόπουλος
Αναπληρωτής Καθηγητής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών